

TBD SİBERGÜVENLİK EKOSİSTEMİNİN GELİŞTİRİLMESİ ZİRVESİ

SONUÇ BİLDİRGESİ

13 ŞUBAT 2018 - ANKARA

Türkiye Bilişim Derneği tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu işbirliği ile düzenlenen ve Bilgi Güvenliği Derneği tarafından da desteklenen Siber Güvenlik Ekosisteminin Geliştirilmesi Zirvesi **13 Şubat 2018** tarihinde **Bilişim Teknolojileri ve İletişim Kurumu Merkez Binası'nda** gerçekleştirilmiştir. BTK Başkanı **Sayın Ömer Fatih SAYAN**, UDHB Müsteşar Yardımcısı **Sayın Galip ZEREY**, MEB Müsteşar Yardımcısı **Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU**, KVKK 2.nci Başkanı **Sayın Cabir BİLİRGİN**, TÜRKSAT Genel Müdürü **Sayın Cenk ŞEN**, Kamu, Özel Sektör ve Üniversitelerimizin yöneticileri, öğretim üyeleri, Sivil Toplum Örgütlerimizin temsilcileri, Siber Güvenlik Uzmanları ve öğrencilerin katılımı ile gerçekleşen zirvede; alanlarında söz sahibi olan 32 konuşmacı yer almış ve 450'yi aşkın katılımcı olmuştur.

Zirvenin açılışını onurlandırarak, açılış konuşmasını yapan BTK Başkanımız **Sayın Ömer Fatih SAYAN** "Siber güvenlik günümüzde, sosyal ve ekonomik hayata yansıyan riskleri nedeniyle, Milli Güvenliğin bir parçası ve milletlerin refahını etkileyen önemli bir faktör haline gelmiştir. Özellikle, kritik altyapıları hedefleyen saldırılar her ülke için önemli bir tehdit halindedir. Bu noktada özellikle haberleşme, enerji, bankacılık, ulaşım gibi sektörlerde yaşanabilecek zafiyetler ekonomik ve toplumsal hayatı yakından ilgilendirmektedir. Bu sektörlerdeki siber güvenlik riskleri kitlesel boyutta etkiler doğurma potansiyele sahiptir. Nitekim başta enerji, sağlık, finans, bankacılık ve ulusal savunma sistemleri gibi kritik altyapılar olmak üzere her geçen gün daha yoğun ve karmaşık saldırıların ortaya çıktığını görüyoruz. İşte bu nedenle diyoruz ki; siber güvenlik artık milli güvenliğin önemli ve ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir" şeklinde konuşmuştur.

Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi'nin (USOM) bir marka haline geldiğini ve ülkemizdeki siber güvenlik ekosisteminin gelişimi için önemli işlevler yerine getirmeye devam ettiğini belirten **SAYAN**, USOM'un siber tehditleri önlemek amacıyla alarm, uyarı ve duyuru faaliyetleri yürüttüğünü, kritik durumlarda ise yerinde müdahale ekipleriyle olayın kontrolünü ele almak ve siber olaylara müdahalede ulusal koordinasyonu sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmekte olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca USOM'un zararlı yazılım analizi ve

dijital analiz altyapısına ve uzman kadroya sahip olduğunu, 2017 yılı içerisinde; 1.550 Kuruma siber güvenlik bildiriminde bulunulduğunu, 1.567 kritik ve acil olarak ele alınması gereken zafiyet bildirimini yapıldığını, internete açık servislerde 1.500'ün üzerinde açıklık tespit edildiğini ve alınması gereken tedbirlerle birlikte ilgililerine iletildiğini, 2017 yılında siber saldırıların, bir önceki yıla göre 11 kat arttığını belirtmiştir.

Zirve'de konuşan UDHB Müsteşar Yardımcısı **Galip ZEREY** ise kamuya ait bilişim altyapısında kullanılmakta olan yazılımlarda bilgi sızmasının kontrol ve test edildiğini, bu testlerin UDHB ile koordineli olarak kurumlar tarafından yapıldığını, her yıl düzenli olarak yapılan Siber Güvenlik tatbikatlarında kurumların eksiklerinin tespit edilerek ilgili kurumla paylaşıldığını, siber güvenlik alanında kullanılmakta olan yazılımlarının yüzde 90'nının yabancı kökenli olmasının büyük sıkıntı yarattığını, UDHB olarak yerli yazılımları desteklediklerini ve yaygınlaştırılması için çaba harcadıklarını belirtmiştir.

Ulusal alanda kamu, özel sektör, akademi ve sivil toplum kuruluşları gibi tüm paydaşların koordinasyon içinde çalışmasının siber güvenliğin sağlanmasında en önemli faktörlerden olduğuna işaret eden ZEREY, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşmesinde ve siber güvenlikte resmi yazışmaların elektronik ortamda yürütülmesinin de önem taşıdığını bildirmiş ve bakanlıklar ve kamu kurumlarının EBYS'ye geçişlerinin 31 Temmuz 2017 itibarıyla tamamlandığını, üniversiteler ile belediyelerin devam eden geçişlerinin ise 31 Aralık 2018'de tamamlanacağını belirtmiştir.

TBD Genel Başkanı **Rahmi AKTEPE** özetle siber güvenlikte farkındalık seviyesini arttırmak gerektiğini, yerli siber güvenlik ürünlerinin kamuda kullanımının yaygınlaştırılmasının önemli olduğunu, siber güvenlik ekosisteminin yeniden yapılandırılması gerektiğini ve siber güvenlik kurulunun etkinleştirilmesini için teknik çalışma gruplarının kurulması gerektiğini belirtmiştir.

Yerli siber güvenlik ürün, sistem, çözüm ve hizmetlerinin milli kabiliyetler ile özgün olarak geliştirilmesinin, yerli ve özgün çözümlerin kritik altyapılarda kullanımının teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılmasının ulusal seviyede siber güvenlik kapasitesinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağını ifade eden **AKTEPE**, siber güvenlik alanında milli kabiliyetler ile hangi teknolojilerin geliştirilmesine ihtiyaç olduğu ve ihtiyaçların önceliklendirildiği "Ulusal Siber Güvenlik Teknoloji Yol Harita" sının acilen oluşturularak sektör ile paylaşılmasının

kaynak israfının engellenmesine, hem sektörün hem de ulusal seviyede siber güvenliğin sürdürülebilirliğine önemli kazanımlar sağlayacağına vurgu yapmıştır.

Zirvede Kamuda Siber Güvenlik Farkındalığı, Yerli Teknolojilerin Önemi, STK'ların Siber Güvenlikteki Konumu, Kritik Altyapılar; Telekom Sektörü ve Nitelikli İnsan Kaynağı adında 5 oturum gerçekleştirilmiştir.

Kamuda Siber Güvenlik Farkındalığı Oturumu;

TBD Genel Başkanı Rahmi AKTEPE'nin moderatörlüğünü yaptığı "Kamuda Siber Güvenlik Farkındalığı" Oturumunda; Kişisel Verileri Koruma Kurulu 2. Başkanı Cabir BİLİRGEN, TÜRKSAT Genel Müdürü Cenk ŞEN, Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Siber Güvenlik ve Elektronik Harp Sistemleri Daire Başkanı Muhammet Sami ULUKAVAK ve Milli Eğitim Bakanlığı, Müsteşar Yardımcısı Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU konuşmacı olarak yer almıştır.

TÜRKSAT Genel Müdürü Cenk ŞEN, yerli ekonomiyi destekleme noktasında ürünlerin akreditasyonuna yönelik bir laboratuvar kurmaya çalıştıklarını, insanlara daha bilinçli seçme alternatifleri oluşturacak bir ekosisteme referans oluşturmak için gerekli çalışmaların TÜRKSAT tarafından başlatıldığını belirtmiştir.

ŞEN, siber güvenliğin antibiyotiğe değil, bir tansiyon ilacına benzediğini ifade ederek, antibiyotikle bakteri ölüyor ve hastalıktan kurtuluyorsunuz, tansiyon ilacı ise her gün aynı saatte içilmeli ve tansiyonun periyodik olarak ölçülerek takip edilmesi gerektiğine vurgu yaparak, siber güvenliğin de benzer şekilde önlemler alarak ve ölçerek takip edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı, Müsteşar Yardımcısı Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU ise Milli Eğitim Bakanlığının merkezi ve taşra teşkilatlarını kapsayan büyük bir bilgi sistem ağına sahip olduğunu belirterek, bu kadar büyük bir ağda siber güvenliği sağlamakta bazı sıkıntılar yaşadıklarını ancak sorunu çözmek için büyük gayret sarf ettiklerini ifade etmişlerdir.

Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Siber Güvenlik ve Elektronik Harp Sistemleri Daire Başkanı Muhammet Sami ULUKAVAK, SSM olarak yerli teknolojilere büyük önem verdiklerini, Siber Güvenlik Kümelenmesi çalışmalarına destek verdiklerini ve Yerli Siber Güvenlik üreticilerine projelerinde görev vererek ekosistemin gelişimine katkı verdiklerini ifade etmişlerdir.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu 2. Başkanı Sayın Cabir BİLİRGEN, günümüz iş dünyasında bilginin en değerli varlık olduğu ancak kullanmadığınız veya kullanmadığınız bilginin de hiçbir değer yaratmadığını ifade ederek önemli olanın ise bilgiyi nasıl değere dönüştürebildiğinizdir, büyük veri, veri madenciliği, yapay zeka gibi teknolojiler aracılığıyla günümüzün en değerli varlığı olan verinin işlenmesi ile farklı anlamlara ulaşılabileceğini, anonimleştirilen verinin bile çok kıymetli olduğunu belirtmiştir.

Yerli Teknolojilerin Önemi Oturumu

TBD Yönetim Kurulu Üyesi M. Ali YAZICI'nın moderatörlüğünü yaptığı "Yerli Teknolojilerin Önemi" Oturumunda; sayTEC, İş Geliştirme Yöneticisi Esat GONCA, KAREL, Ar-Ge Yöneticisi Dr. Alper SARIKAN, LOGO Siber Güvenlik ve Ağ Teknolojileri, Genel Müdürü Dr. Murat APOHAN, NETAŞ, Siber Güvenlik Teknoloji Geliştirme Direktörü Uğur ÇAĞAL ve ATARLABS, Kurucu Ortağı Murat TORA konuşmacı olarak yer almıştır.

Oturumda sektör temsilcileri tarafından yerli olarak geliştirilen siber güvenlik çözümleri hakkında bilgi verilmiş, nitelikli insan kaynağına vurgu yapılmış, siber güvenlik teknolojilerinde markalaşmanın ve ihracata yönelmenin önemine değinilerek bu amaca ulaşmak ve siber güvenlik ekonomisinin büyütülmesi için kamu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak yürütülen siber güvenlik projelerinde proje paydaşı olarak yer almak istediklerini bunun bir zaruret olduğunu belirtmişlerdir.

STK'ların Siber Güvenlikteki Konumu Oturumu

UDHB Müsteşar Yardımcısı Galip ZEREY'in moderatörlüğünü yaptığı "STK'ların Siber Güvenlikteki Konumu" Oturumunda; Bilgi Güvenliği Derneği (BGD) Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Şeref SAĞIROĞLU, Çocuk ve Bilgi Güvenliği Derneği Genel Sekreteri Betül ULUKOL, TBD Yönetim Kurulu Üyesi Nuray BAŞAR, Kamu Siber Güvenlik Derneği Başkanı Ahmet Ercan TOPÇU ve TELKODER - Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Ata ARIAK konuşmacı olarak yer almıştır.

Oturumda STK temsilcileri tarafından siber güvenlik ekosisteminin geliştirilebilmesi için bütüncül bir yaklaşımın gerektiğine ve tüm paydaşların ortak aklına ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapılmış ve siber güvenlik ekosisteminde STK'ların görüşünün dikkate alınacağı bir yapının ve sivil inisiyatiflerin oluşturulmasının önemli kazanımlar sağlayacağı belirtilmiştir.

Ayrıca STK'lar arasında işbirliği yapılmasının karar vericiler üzerinde olumlu etki yaratacağı ifade edilmiştir.

Kritik Altyapılar; Telekom Sektörü Oturumu

BTK, Daire Başkanı Gökhan EVREN'in moderatörlüğünü yaptığı "Kritik Altyapılar; Telekom Sektörü" Oturumunda; TÜRKSAT Kurumsal Bilgi ve Siber Güvenlik Yönetimi Direktörü Mehmet Ali ORTAYATIRTMACI, Türk Telekom Teknoloji Denetimi Direktörü Cem DURSUN, Turkcell Kurumsal Çözümler ve Servisler Kamu Yöneticisi Emre YORGANCIOĞLU, TÜBİTAK BİLGEM Siber Güvenlik Enstitüsü Uygulama Güvenliği Birim Yöneticisi Özgür YÜREKTEN, Bilge SGT Genel Müdürü Burak ÇİFTER ve Vodafone Türkiye İş Sürekliliği Kıdemli Müdürü Mustafa KOMUT konuşmacı olarak yer almıştır.

Oturumda, telekom operatörleri tarafından son yıllarda yaşanan hizmet kesintilerinin sebeplerine göz atıldığında altyapılara yönelik siber saldırıların giderek arttığı görüldüğü, 2016-2017-2018 yılları için en yüksek iş risklerinin belirlendiği dünyaca kabul gören Allianz Risk Barometre raporunda iş sürekliliğinin birinci sıradaki yerini koruduğu ikinci sırada ise siber güvenlik riskinin yer aldığı belirtilmiştir. İş sürekliliği ile siber güvenlik arasında da yüksek derecede bağımlılık olduğu ifade edilmiştir.

Ayrıca Telekom altyapılarında, yaşanabilecek siber saldırılar ile usulsüz eylemlerin tespiti ve engellenmesine yönelik güvenlik olay yönetimi sistemlerinin yer aldığı, güvenlik politika ve prosedürlerinin güncel tutulmasına, farkındalık oluşması ve uygulanmasına yönelik çalışmaların özenle yürütüldüğü, periyodik olarak ISO 27001 uyumluluk kontrollerinin yapılmakta olduğu ve bilgi güvenliği yönetim sisteminin etkin şekilde işletildiğine vurgu yapılmıştır. Kritik altyapılarda kullanılan ürünlerin büyük çoğunluğunun yabancı menşeli olduğu, yerli ürünlerin geliştirilmesi konusunda en önemli paydaşlardan birinin de Telekom altyapı işletmecilerinin olduğu belirtilerek, yerli ürünlerin Telekom altyapısında kullanımının yaygınlaştırılmasının ülke güvenliği açısından büyük kazanımlar sağlayacağına dikkat çekilmiştir.

Nitelikli İnsan Kaynağı Oturumu

Bilgi Güvenliği Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Şeref SAĞIROĞLU'nun moderatörlüğünü yaptığı "Nitelikli İnsan Kaynağı" Oturumunda; TODAİE Öğretim Üyesi Prof. Dr. Türksel KAYA BENSGHIR, Atılım Üniversitesi MF, Yazılım MühendisliĐi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ali YAZICI ve ODTÜ UME Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Murat CENK konuşmacı olarak yer almıştır.

Oturumda Üniversite temsilcileri tarafından siber güvenlik alanında yaygın olarak kullanılmaya başlanılan yapay zeka, bulut bilişim, büyük veri ve nesnelerin interneti gibi yeni nesil teknolojilerde riskleri, tehditleri ve fırsatları yönetebilecek kapasiteye sahip politika yapıcılara, yetkin mühendis, uzman ve teknisyenlere, hukukçulara ve kullanıcılara ihtiyacın artığına vurgu yapılmış, siber güvenlik ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla eğitim, güvenlik ve istihdam kurumları arasındaki işbirliği ve etkileşimleri güçlendirme çalışmalarının önemine değinilmiştir. 2017 Küresel Siber Güvenlik Endeksinde Türkiye'nin 43.ncü sırada yer aldığı belirtilerek bu açığın kapatılması için üniversite ve enstitülerde yer alan lisans ve yüksek Lisans programlarında siber güvenlik alanında farklı ihtisaslaşma yaklaşımının benimsendiği, teorik ve uygulama dengesinin sağlandığı çok disiplinli ve bütüncül-holistik bakış açısına sahip müfredatlardan oluşan nitelikli insan kaynağı yetiştirme programlarının önemine vurgu yapılmıştır.

Zirveden Çıkan Sonuçlar

1. Yerli siber güvenlik ürün ve hizmetlerinin kamu kurumlarında ve kritik altyapılarda kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik eylem planlarının hazırlanması,
2. Siber Güvenlik Eylem Planlarının etkin olarak uygulanması ve izlenebilmesi amacıyla ekosistemin geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılması ve siber güvenlik kurulu altında teknik çalışma grubu ile izleme komisyonlarının oluşturulması,
3. Türkiye'de kritik altyapılara ilişkin strateji ve eylem planı hazırlanması, sektörlere özel planların oluşturulması,

4. Kritik altyapılara ilişkin rehberler, standartlar, çerçeveler, mevzuat ve eğitim programlarının oluşturulması ve kritik altyapıların siber güvenlik seviyelerinin ölçülebilmesine yönelik araçların geliştirilmesi,
5. Siber Güvenlik ekosisteminde yer alan tüm paydaşların işbirliği ve katılımıyla kapsamlı bir “Siber Güvenlik Uzmanlar Yetenek Havuzu” nun oluşturulması ve bu yapının sürdürülebilirliği için “Ulusal Siber Güvenlik Akademisi”nin kurulması.
6. Ülkemizde siber güvenlik eğitim planlamasına altlık oluşturmak üzere, National Initiative for Cybersecurity Education Framework (NICE) benzeri siber güvenlik alanına yönelik iş-rol-yetenek göstergelerinin oluşturulması.
7. Kamuda siber güvenlik alanında tehditlerle mücadele ve strateji belirleme üzerine görev yapan yönetim kademelerindeki kişilere sistem dinamikleri yaklaşımı ile stratejik düşünme ve öğrenme yeteneklerinin geliştirebilmelerine yönelik eğitimler verilmesi.
8. Akademik dünyada sınırlı olduğu görülen siber güvenlik teknolojileri ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmalarının, çok disiplinli akademik çalışmalara yönelik olarak teşvik edilmesi.

sonuçlarına varılmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Türkiye Bilişim Derneği tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu işbirliği ile düzenlenen ve Bilgi Güvenliği Derneği tarafından da desteklenen Siber Güvenlik Ekosisteminin Geliştirilmesi Zirvesi 13 Şubat 2018 tarihinde Bilişim Teknolojileri ve İletişim Kurumu Merkez Binası’nda başarıyla gerçekleştirilmiştir.

BTK Başkanı Sayın Ömer Fatih SAYAN, UDHB Müsteşar Yardımcısı Sayın Galip ZEREY, MEB Müsteşar Yardımcısı Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU, KVKK 2.nci Başkanı Sayın Cabir BİLİRGEN, TÜRKSAT Genel Müdürü Sayın Cenk ŞEN, Kamu, Özel Sektör ve Üniversitelerimizin yöneticileri, öğretim üyeleri, Sivil Toplum Örgütlerimizin temsilcileri, Siber Güvenlik Uzmanları ve öğrencilerin katılımı ile gerçekleşen zirvede; siber güvenlik alanında söz sahibi olan 32 konuşmacı yer almış ve 450’yi aşkın katılımcı olmuştur. Zirveye sponsor olan firmalardan ondördü (14) stand açmıştır. Tüm stand alanları TBD Genel Başkanı Sayın Rahmi AKTEPE ve beraberindeki heyet tarafından ziyaret edilmiş firmaların ürün ve çözümleri hakkında bilgi alınmıştır.

Zirveden ülkemizin güvenliğine ve kalkınmasına doğrudan etki edecek sonuçların çıktığını görmekteyiz. Ortaya konan sonuçlar siber güvenlik ekosisteminin geliştirilmesine, milli imkan

ve kabiliyetler ile yürütülen yerli ürün ve/veya hizmet geliştirme faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine, ulusal kapasitenin arttırılmasına, rekabetçilik endeksinin yükseltilmesine, siber güvenlik ekonominin büyütülmesine yönelik olarak uygulanması gereken temel politika ve stratejilerinin belirlenmesi açısından yol gösterici olmaktadır.